

Snopoušovský Hlasatel

II. SETKÁNÍ RODÁKŮ SNOPOUŠOVY | 11. srpna 2018

ČASOPIS PRO DOLNÍ LUKAVICI, KRASAVCE, LIŠICE A SNOPOUŠOVY

Vážení rodáci, spoluobčané,

dostalo se mi cti přivítat vás opět po deseti letech v rodné obci z pozice starosty obce. Deset let je v životě lidském poměrně dlouhá doba. I v naší obci se toho za tuto dobu hodně změnilo. Víme, že ne vše stačíte při dnešní návštěvě obsáhnout. Proto jsme vám připravili stručný souhrn změn a událostí v tomto časopise, abyste si po návratu domů mohli v klidu pročíst, co se v naší obci událo.

Zastupitelstvo obce systematicky pracuje především na zlepšení občanské vybavenosti obce. To znamená jak budování technické infrastruktury – kanalizace, vodovod, plyn a komunikace, tak údržbu a obnovu obecních budov a dalších zařízení, která slouží potřebám všech občanů. Zásadně neprovádíme z rozpočtu investice, které následně slouží ke zhodnocení soukromého majetku. Tam, kde je to třeba, jsme v těchto případech nápomocni organizací investiční akce, zajištěním projektu včetně potřebných povolení. Vyžadujeme však finanční krytí od žadatelů. Jedná se zejména o síťování stavebních pozemků.

Vybudováním plynovodu, vodovodu, splaškové kanalizace, úpravou čistírny odpadních vod a rekonstrukcí komunikací se naše obec stala velmi zajímavou pro výstavbu nových domů. Velký zájem je i o rekonstrukci těch původních. Velkou roli v tom sehrálo i vybudování nové čtyřproudové komunikace z Plzně na Vysokou. Dojezdová vzdálenost do Plzně se tím příjemně zkrátila. Na trvalém nárůstu obyvatel do obce má pozitivní vliv existence základní a mateřské školy. To je další oblast, do které obec výrazně investuje, v řádu milionů korun. Nejen, že obě školní budovy prošly rekonstrukcí, zásadních změn doznalo i jejich okolí. K nepoznání je bývalý dvůr a zahrada u ZŠ. V místě bývalého mokřadu je nyní nové hřiště, altán a herní prvky. Samozřejmě slouží nejen žákům školy, ale po výuce i veřejnosti. Rovněž tak dětské hřiště v parčíku před školou. Obdobné zásadní úpravy proběhly v mateřské škole. Při ZŠ máme nyní již i dvě třídy družiny, takže o děti je postaráno až do odpoledních hodin. Musela být navýšena kapacita ZŠ, dosavadní počet 60 žáků byl naplněn. Bohužel kapacitu mateřské školy bez využití dalších prostor stávajícího bytu navýšit již nelze.

Jistě si kladete otázku, jak jsme to všechno dokázali a jaké má obec finanční závazky. V posledních 16 letech, které jsem oprávněn hodnotit, je nasazeno v zastupitelstvu obce vysoké tempo. Na obecním úřadu se podařilo při generační obměně vytvořit výborný pracovitý tým, který úzce spolupracuje se zastupitelstvem, občany i ostatními subjekty v obci. Po mém nástupu do funkce, při úkolech, které jsme si na sebe vzali, jsem musel obecní úřad personálně posílit. Současné nároky na znalosti v oblasti účetnictví, práva, možnosti čerpání dotací, personalistiky apod. jsou opravdu vysoké. Bez zázemí, které zahrnuje oporu zastupitelů, důvěru občanů a tvůrčí prostředí na obecním úřadu by se pracovalo jen velmi obtížně a jistě

ne s takovými výsledky. Těžko bychom vám dnes mohli předložit průřez historií obce a naší činnosti v několika tiskovinách. Máme z nich velkou radost a jsou o to cennější, neboť jsme jejich tvorbu nesvěřili profesionální agentuře, jak bývá obvyklé, ale sepsali a doplnili je fotografiemi a dalšími autentickými materiály sami. Řada z vás se na tom spolu s autorkou Evou Horovou určitou měrou podílela, všem patří naše společné poděkování. Náklady na jejich tvorbu jsou tudíž samozřejmě nesrovnatelně levnější.

A co se týká závazků obce a její finanční situace? Je třeba říci, že se nám podařilo získat na výstavbu infrastruktury i údržbu obecních budov velmi vysoké dotace. Na dofinancování investičních akcí jsme museli sehnat bankovní úvěry a zastavit část nemovitého majetku obce jako záruku. Jsem velmi potěšen, že mohu dnes před vás předstoupit s konstatováním, že již několik

let jsou všechny úvěry splacené, obec nemá žádné závazky, ani žádný zastavený majetek. Navíc disponuje finančními prostředky, které převyšují částku 13 000 000 Kč. I proto si můžeme například dovolit přispívat občanům částkou do 30 000 Kč na pořízení domácí čistírny odpadních vod v místech, kde není možnost připojit se na veřejnou kanalizaci. Výměnu kotlů na tuhá paliva za nízkoemisní zdroje vytápění podporujeme částkou 10 000 Kč, kromě toho zajišťujeme občanům zdarma sepsání podkladů pro podání žádosti o „kotlíkovou dotaci“.

Srdečně děkuji všem zastupitelům, spolupracovníkům i občanům, kteří se na současném intenzivním rozvoji obce podíleli, a doufám, že dnešní setkání a bilancování je impulzem k tomu, že se ještě ve větší míře podílet budou.

Vítězslav Opálko, starosta obce

Milí rodáci, „nerodáci“ a příznivci Snopoušov,

opět se mi dostalo nelehkého úkolu sestavit „rodákový Hlasatel“ a proto jsem se rozhodla, že čím dříve začnu, tím lépe. Po speciálních číslech vydaných u příležitosti setkání rodáků z Dolní Lukavice (r. 2014), setkání rodáků z Krasavce (r. 2015) a oslav 800 let obce Dolní Lukavice (r. 2016) jsem si řekla, že opět musím začít včas shromažďovat vše, z čeho bych později mohla čerpat.

Vždy je nejtěžší najít, o čem psát, proto jsem o vhodných tématech začala přemýšlet již v dubnu loňského roku. Při sepisování tohoto speciálního čísla jsem poznala mnoho lidí, za kterými jsem dojížděla na kole, autem a MHD, listovala v kronikách a matrikách, prohlížela staré fotografie a dokumenty na zažloutlém papíře, strávila hodiny u počítače a pak věnovala svůj volný čas následným opravám svých textů, se kterými mi pomáhaly Nad'a Popová a Mirka Štychová. Celý časopis graficky zpracoval Michal Böhm a vše za obec zastřešil a zafinancoval pan starosta Vítězslav Opálko. Všem bych touto cestou chtěla poděkovat. Velké poděkování za vznik tohoto čísla patří také mému manželovi, který po delší dobu toleroval mou nepřítomnost a stále „ťukání“ do počítače.

Mým cílem bylo sestavit Hlasatel tak, aby byl aktuální, čtivý a zábavný. Doufám tedy, že se vám bude líbit a každý si v něm něco najdete, co vás zaujme a pobaví. Přeji příjemné čtení!

Vzpomínka na I. setkání rodáků

19. července 2008 se uskutečnilo I. setkání snopoušovských rodáků. Tato akce se uskutečnila převážně z iniciativy tehdejší místostarostky paní Jindřišky Kaslové ze Snopoušov čp. 3. Na akci bylo pozváno celkem 120 rodáků, dopoledne jich bylo na prezenci zapsáno 70, ale někteří přijížděli na odpolední program a také večer na taneční zábavu. Celkový počet zúčastněných rodáků byl tedy ještě vyšší, na akci se dostavili i rodinní příslušníci i další obyvatelé obce.

Každý rodák obdržel pamětní list, pohlednici Snopoušov a Dolní Lukavice, mimořádné číslo Hlasatele a propisovací tužku s nápisem připomínajícím toto setkání. V době prezence byli všichni rodáci pohoštění kávou a koláčky, které napekly místní ženy (jmenovitě – paní Zdeňka Kučerová, Jindra Kaslová, Drahoslava Kastnerová a Jana Lorencová). Během této doby byly také promítnuty DVD Dolní Lukavice a okolí a DVD Základní škola. V 10 hodin přivítal přítomné starosta obce, následoval projev, poté se slova ujala místostarostka, která rodáky seznámila se změnami v programu setkání. Čas od půl dvanácté byl vyhrazen obědu. V půl druhé byl na návsi přistaven autobus, který rodáky odvezl do Dolní Lukavice. Na obecním úřadě byli přivítáni starostou obce a mohli si zde prohlédnout historické

dokumenty, kroniky obce a fotografie. V mateřské školce si rodáci zavzpomínali nad školními kronikami na léta prožitá v dolnolukavické škole. Někteří se také zašli podívat na místní hřbitov, kde jsou pochováni jejich příbuzní, známí, kamarádi či sousedé. V půl čtvrté se v kostele sv. Petra a Pavla konala mše svatá, kterou sloužil P. Pavel Vodička. Pak autobus rodáky odvezl zpět do Snopoušov, kde od půl šesté byla na programu taneční zábava. K poslechu a tanci zahrála malá muzika Hájenka.

Nejstarší přítomnou rodačkou byla paní Anna Dvořáková (roz. Černá z čp. 15), z Lišic, které bylo 82 let. Nejstarší žijící rodačkou byla paní Anna Švarcová, (roz. Přibáňová z čp. 8) z Plzně, které bylo 94 let. Přítomným rodákem žijícím nejdále od Snopoušov byl pan Jindřich Diviš z čp. 5, který bydlí v Horních Bludovicích na Ostravsku.

Eva Horová

Snopoušovy

Snopoušovy, Snapoušovy, jak má kdo rád a jak používá. Je to deset písmen a každé písmenko něco symbolizuje.

S jako studánky, kterých je zde hned více, ze kterých naši předkové pili vodu, a ze studánky nad hájovnou se dokonce zvažovalo vést obecní vodovod.

N jako nový most, který byl v obci dokončen v dubnu 2012 a nahradil most původní z roku 1950, který již nevyhovoval.

O jako ovčín, který po celá dlouhá staletí patřil k obci. Chov ovcí je historicky ve Snopoušovech podložen. Později byl v ovčíně ustájen dobytek a v místech dnešního hřiště se nacházely přístřešky pro seno, slámu a hnojiště. Ovčín podlehl demolicí koncem 80. let 20. století.

P jako panský dvůr čp. 1, postavený na počátku 18. století.

O jako obecní úřad, který Snopoušovy měly. Nejdříve se úřadovalo v čp. 11, tzv. Roubalovně, a poté v čp. 46.

U jako řeka Úhlava, která je nepochybně s touto vesnicí spjatá a v minulosti velká voda napáchala mnoho škody.

Š jako Schönborn, jméno majitele lukavického velkostatku a zároveň muže, který stojí za postavením panského dvora.

O jako ovoce, kterého bylo ve Snopoušovech a okolí v minulosti hodně - rostly zde jabloně, hrušně, třešně a především švestky, kterými byly osázeny všechny strany polí. Stávala zde i sušárna s velkou cihlovou pecí, kde se sušilo ve dne v noci.

V jako VTO, zkratka pro Veselý taneční orchestr Františka Dolanského ze Snopoušov čp. 38, který byl známý v širokém okolí.

Kapela VTO

Y - i mnoho dalšího, co by se nám sem už nevešlo. Deset písmen, mnoho věcí, které činí Snopoušovy krásným a nezapomenutelným místem pro žití, vzpomínání a setkávání se s přáteli.

Ať i toto druhé setkání rodáků patří mezi ta nejhezčí ve vašem životě!

Snopoušovy před mnoha lety

Před sto či dvěma sty lety bychom nejspíše tuto ves nepoznali. Nestál zde kulturní dům, obecní váha, mnoho domů vypadlo úplně jinak, nebyly zde asfaltové cesty, hřiště a místo betonového mostu přes řeku Úhlavu vedla jen lávka.

V zemědělských usedlostech se svítilo petrolejkami až do zavedení elektřiny na konci 30. let 20. století. Každou neděli se chodilo do kostela do Dolní Lukavice, který tehdy „praskal ve švech“ a mnozí se na mši ani nedostali. Děti docházely bosy do školy do Dolní Lukavice, poprvé se autobusem svezly až v roce 1951! Život nebyl lehký a byl spojen hlavně s prací. Většina obyvatel pracovala doma na hospodářství, někteří na panském statku od rána do večera. Ve vsi byli také zedníci, krejčí, tesaři, ševci, kovář a další živnosti, kterých bylo třeba. Nebyla televize, počítač, telefon ani rozhlas, a když bylo třeba dát něco na vědomí, obešel ves obecní bubeník, a to až do roku 1950. Telefon byl do vsi zaveden o rok dříve v roce 1949. V létě se sedávalo na zápraží, kdy hospodář odpočíval po náročném dni na poli. Ženy se také nezastavily, tehdy neexistovali žádní domácí „pomocníci“, tak musely prát na valše, máchat prádlo v řece a bělit na slunci, zametat dvůr a stodolu pometlem, zadělávat chleba v díži, vařit pro početnou rodinu, postarat se o rodiče na výminku. Na poli bylo třeba dělat povřísla, seno se svázelo žebříňákem a doma ho bylo třeba uskladnit, aby bylo na zimu. K lékaři se nechodilo, sbíraly se bylinky, o kterých se věřilo, že mají tajemnou moc. Když bolel zub, bylo třeba kováře nebo se v hmoždíři nadrtilo různé koření a bylinky. Neduhy se léčily různými mastmi. Při bouřce se zapalovaly hromničky, tj. svíčky, které měly obyvatele domu chránit před úderem blesku, spalo se na slamníku ze slámy pod peřinou z kanafasu. Pro potraviny se chodilo do almary, dnešní „špajzky“ a potraviny, které potřebovaly být v chladu, se uskladovaly do sklepa.

Také se jinak mluvilo než dnes, více nespisovně. Používaly se výrazy např. jako dycky (vždycky), hda (kdy), dyž (když), tepřiva (teprv), tudle (tyhle), zíblo mě (záblo mě), polodne (poledne), loch (sklep), štricl (podlouhlý chléb), richtovat (spravovat, opravovat), síct (sekati), sekýrovat (týrat). Běžně jste mohli na zápraží slyšet ženy říkat věty jako: „*Chlapče zlatej, ani nevíš, co mam za soužení. A já jí furt říkam, nevdávej se tam. Ale copak vona poslechla? Ničkot to má! Von jí ještě něhda zabije.*“

Také průměrný věk nebyl zdaleka tak vysoký jako nyní. Před sto lety byl padesátiletý člověk stařec. Přesto bylo ve Snopoušovech, vsí mezi lesy, zdravo a mnozí se dožili vysokého věku. Nejstarší v roce 1811 byla Kateřina Kučerová z čp. 25, která se dožila 92 let. Vysokého věku se dožívaly také ženy u Kokošků v čp. 2: v roce 1821 zemřela Marie Kokošková ve věku 84 let, v roce 1865 Alžběta Kokošková ve věku 88 let, dlouhověkost bychom mohli sledovat i u Černých v čp. 33 - v roce 1865 zemřel Josef Černý ve věku 80 let, či u Hlasů - Kateřina Hlasová z čp. 10 zemřela v roce 1861 ve věku 84 let. Snopoušovská kronika informuje o nejstarším muži, kterým byl pan Kastner z čp. 35, zemřel ve věku 91 let v roce 1963.

Asi bychom se ani ve vsi nevyznali. Když by nás poslali např. k Matějčickým (čp. 33), k Másníkům (čp. 24), k Anešákům (čp. 7), k Mlnáříkům (čp. 8), ke Kováříkům (čp. 2), k Hlídačům (čp. 19), ke Komeníkům (čp. 17) atd. Tehdy se lidé neoslovovali, jak jsme dnes zvyklí, ale podle označení po chalupě. To stejné platilo pro různé části vsi a okolí. Běžně se říkalo: „Šel jsem na roubenku, sušíme seno pod Habří, máme pole u křížku atd. Tehdy ještě nestál kulturní dům, a když chtěl někdo zajít na pivo, šel k Šenkýřom do čp. 3, kde byla od nepaměti hospoda.

Dralo se peří, vyprávěly se příběhy, nikam se necestovalo a čas plynul klidně... Bylo to lepší, nebo horší? To nechám každému na vlastním posouzení.

*Eva Horová,
kulturní referentka
Obce Dolní Lukavice*

Věděli jste, že...?

- » na nejvyšším bodě lesa Hajska se nacházela 30 m vysoká dřevěná rozhledna (zbourána v roce 1950)
- » tradičním snopoušovským pokrmem v minulosti byly vdolky s mazáním z moruší a hrušek
- » v obci se nacházely rašelinné lázně
- » první keře angreštu a rybízu měli kolem roku 1900 v čp. 19
- » první kávový mlýnek měli v čp. 19 U Hlídačů
- » první rozhlasové ampliony v roce 1950 byly dočasně nainstalovány na stodolu Josefa Kasla čp. 3
- » první starší automobil si v roce 1962 koupil František Dolanský čp. 38 a Jaroslav Tureček čp. 26
- » první radiový přijímač měl Jaroslav Pluhař čp. 24
- » první snopoušovské kino bylo v čp. 3 U Šenkýřů
- » první televizor v obci měl Jaroslav Tureček čp. 26
- » první knihovna v obci byla za I. republiky založena v čp. 19 U Hlídačů a byla vyhodnocena nejlepší na okrese
- » za obcí v „Pod Habří“ se nachází rokle s „tajnou“ chodbou, která údajně vedla do nebílovského zámku
- » na zahradě u panského dvora čp. 1 stál altánek s lavicemi, opodál Kohoutovi měli suchozemské želvy
- » poslední doškový dům byl čp. 30
- » kulturní dům byl postaven vlastními silami obyvatel v rámci mnoha brigád v letech 1972 - 1976

Další zajímavé informace najdete v nové knize „Snopoušovy v čase“ od Evy Klepsové (Horové). Kniha k zakoupení nejen na setkání rodáků, ale také na OÚ v Dolní Lukavici nebo lze objednat a zaslat poštou. Více na www.dolni-lukavice.cz a telefonu 371 120 719.

Snopoušovy 2008 – 2018

Vážení spolurodáci, spoluobčané,

dovolím si ohlédnout se po uplynulých deseti letech, co se v naší vesničce změnilo, co zajímavého se odehrálo. Již při odbočení na Snopoušovy nelze přehlédnout autobusovou zastávku, jejíž instalaci si vyžádalo část spojů nezajíždějících do obce. To zásadní co nás všechny těší, je nový most přes řeku, postavený v roce 2012, který nahradil „dočasný“ provizorní. Aby cestující autobusem nechodili od křižovatky do vsi po tmě, došlo v letech 2012 a 2015 k prodloužení veřejného osvětlení k čekárně u křižovatky.

Další velkou viditelnou změnou je zlikvidování horní poloviny zchátralého statku Kohoutových. Noví majitelé začali s likvidací v minulém roce, nyní je pozemek srovnán a překryt zeminou. Pokud by se i vlastníci zbylé části nechali inspirovat, pohled na náves by byl příjemnější.

Na vršíčku za trafačkou proběhla revitalizace zeleně v roce 2017, vykácení nešetrně prořezaných stromů distribuční společností a následné osazení novým rostlinstvem dle projektu architekta.

K radosti občanů žijících na Bambouzku Lesy ČR uskutečnily na konci loňského roku plošnou opravu cesty od rozcestí u Ovčína ke Kastnerům čp. 37. Od tohoto místa až po višňovku Na Mrtoli byl též položen nový koberec včetně zpevněného podloží a nových propustků. Nyní je tento 2 km dlouhý úsek hojně využíván k vycházkám.

Obec jako správný hospodář se samozřejmě stará i o svůj nemovitý majetek, kulturní dům, jedinou obecní budovu se sálem. V roce 2009 proběhla výměna části střešní krytiny a okapů a v roce 2014 byly kompletně vyměněny stará okna a vchodové dveře za nové plastové. I podlaha na sále se dočkala rekonstrukce a přelakování. Poslední větší investici si vynutil havarijný stav kotle na vytápění objektu, byl vyměněn za nový v letošním roce.

Na prostranství před kulturním domem vybudovali místní hasiči za finanční podpory obce prostorný zastřešený altán se středovým ohništěm. Tato stavba se rychle stala centrem pořádaných akcí a posezení. Následně bylo okolí altánu doplněné i o herní prvky pro ty nejmenší.

V rámci oprav obec pamatuje i na památky, byl postaven nový kříž u cesty ze Snopoušov směrem k lišickému mlýnu, křížek za vsí byl odborně zrestaurován částečně za finanční dar místního občana Josefa Šimlingra.

Co mne potěšilo je, že spoluobčané myslí i na životní prostředí. Nemám na mysli pravidelně se plnící kontejnery na třídění odpad, ale to, kolik se zapojilo domácností do instalace domácích čistíren odpadních vod. Vždyť 18 z 34 trvale obydlených domů je velice lichotivé číslo. Je to určitě i zásluhou finanční podpory ze strany obce, neboť příspěvek až 30 000 Kč není nezanedbatelný.

Dalším potěšujícím je, že i po uplynutí deseti let zde stále fungují akce Fichtl slet a Putování za pohádkovými bytostmi. I přes různé problémy se vždy najde ta hrstka „správných bláznů“ a akce se uskuteční za bohaté účasti širokého okolí. Tyto dvě akce většího rozsahu si asi nejen já, ale i spousta dalších spojím s Milanem Kučerou a Lenkou Faitovou. Kulturní život u nás nezačíná a nekončí jen těmito akcemi. Hasiči zaštiťují stavění máje, oslavy Dne dětí, lampiónový průvod a jiné. Obec v kulturním domě pravidelně pořádá dětský maskarní bál, setkání duchodců, divadelní vystoupení ochotníků a různá jiná vystoupení. Nu i po dalších deseti letech můžeme říci: „U nás v obci to žije!“.

To, že o naší vesničce se již dávno neříká „tam, kde lišky dávají dobrou noc“, svědčí stoupající počet trvale žijících obyvatel, který přesáhl magickou stovku. Lidé se stěhují za klidem a příjemným prostředím. Doufám, že toto bude platit třeba i opět za dalších deset let nebo i déle...

Marek Maňour, místostarosta

Snopoušovy mýma očima

Ve Snopoušovech žiji od té doby, co mě rodiče přivezli z porodnice – stalo se v září před 45 lety. Co napsat o vesnici, kde žijete svůj celý život?

Matně si vzpomínám na dobu, kdy u nás ještě byla otevřená hospoda. Byly mi asi 3 roky a mě se v zakouřeném výčepu tak líbilo... Dnes tu mám útulný pokoj s výhledem na náves. Často myslím na babi a dědu a vzpomínám na to, co jsme společně dělali. Babička v šatové zástěře stojící u plotny vaří a já se těším, až mi nandá tu dobrotu na talíř a vůbec nevadí, že jsem před malou chvilkou jednu porci snědla u maminky v kuchyni (však je na mně dodnes ten kladný přístup k jídlu vidět). Děda uměl výborně vařit, ze všeho nejlépe

*Josef Kasl a Vlasta Kaslová
dědeček a babička Jindřišky Kaslové*

kynuté knedlíky, které mu nikdy nepraskly, ale jeho vnučka s dětskou upřímností mu klidně řekne, že má raději pukany. Děda mě také vedl k péči o včely. Chodila jsem s ním „do včel“, pozorovali jsme spolu dění na česně, pomáhala jsem při vytáčení medu i při krmení včel. Však se mi to hodilo, když děda zemřel, mohla jsem ve včelaření pokračovat. Dnes jsem veškerou činnost

kolem včel (mimo vytáčení medu) přenechala otci, který má více času.

Mami i babi pracovaly v kravíně. Do školy mě vypravovaly podle toho, jakou měly směnu. Při příchodu ze školy jsem se převlékla a běžela jsem do kravína. Babička také pracovala v prasečáku, tam to sice hodně páchlo, ale mně to nevadilo. Když jsem chodila do 1. třídy (do Dolní Lukavice), děda pracoval v JZD jako skupinář. Někdy mě vzal do kanceláře, kde na mě čekala plná krabice polomáčených sušenek a hrnek čaje s rumem (dnes vím, že to byla rumová trest').

Co se týče života na vesnici, vzpomínám na velikonoční „řechtání“ (na rozdíl od okolních vesnic u nás chodily i holky), mikulášské besídky v hospodě (později chodil Mikuláš s čertem a andělem po vsi), hasičská cvičení a pouťové fotbalové mače u řeky...

Jako děti jsme běhali celý den venku, jezdili jsme na kole. O víkendu, kdy přijely děti z města, jsme hráli vybíjenou, na pikolu, šipkovačku a chodili jsme do lesa, kde jsme stavěli malé domečky.

Tak to jsou mé vzpomínky na babi a dědu a mé dětství. Možná si říkáte, co že to má společného s vesnicí Snopoušovy. A víte, že hodně? Měla jsem to tu ráda a mám to tu ráda dodnes, proto jsem si zrekonstruovala tu část domu, kde babi s dědou žili a mám někdy pocit, že díky věcem, které jsem si tu z jejich doby nechala (starý práh u dveří do ložnice, dveře, židle, stůl, botník a kredenc), tak tu jsou se mnou a mají radost, že tu jsem.

Mgr. Jindřiška Kaslová

Kultura dnes

Snopoušovy žijí kulturně, každým rokem se zde koná mnoho akcí. Rok pravidelně otevírá dětský karneval, na konci dubna připravujeme program pro seniory z obcí Dolnolukavicka a v červnu je kulturní dům využit k veřejné schůzi zastupitelstva obce.

V květnu 2005 vznikla akce s názvem Fichtl slet. Na prvním ročníku bylo zaregistrováno cca 65 strojů, poté vždy kolem padesáti. Akce vznikla z iniciativy Milana Kučery a koná se dodnes. Zahajuje se na hřišti spanilou jízdou a poté následují soutěže jako např. hod gumovkou či kamenem, skok přes fichtl, páka atd. Bývá vyhlášena nejlepší motorka a večer se pokračuje ohněm s hudebním doprovodem.

Další pravidelnou a vyhlášenou akcí je Pohádkový les. Koná vždy poslední srpnové odpoledne. Myšlenka této akce se zrodila v roce 2006. Start je na návsi a poté se prochází lesem Hajska, kde děti plní různé úkoly na jednotlivých stanovištích s pohádkovými bytostmi. Akce je hojně navštěvována dětmi a rodiči ze širokého okolí. V roce 2015 se konal 10. ročník, kdy bylo na startu napočítáno přes 100 dětí. Na akci se podílejí lidé nejen ze Snopoušov.

V roce 2006 byla obnovena tradice masopustu. Průvod maškar procházel Dolní Lukavicí, Krasavcem, Lišicemi a Snopoušovy. 13. února 2013 prošel Snopoušovy poslední průvod. Z iniciativy tehdejšího nájemce kulturního domu Jiřího Hronka byl 2. února 2013 uspořádán I. snopoušovský bál v kulturním domě. K tanci zahrála Hájenka z Hájů, nechyběla bohatá tombola a dámská volenka, při níž se sál zaplnil růžemi.

Kulturní dům je také využíván k pořádání divadelních představení. V roce 2013 zde bylo sehráno divadlo Proutník pod pantoflem, v roce 2014 veselohra Zítra to roztočíme, drahoušku a pohádka O Statečné princezně, v roce 2015 pohádka Výměna princezen a komedie Jak důležité je mít Filipa, v roce 2016 komedie Světáci, v roce 2017 Postelová fraška a pohádka Jak čert vyletěl z kůže.

V kulturním domě se též konají koncerty, které pořádá nájemce kulturního domu pan Zdeněk Krs.

Eva Horová

Rozhovor s Libuší Příbáňovou ze Snopoušov čp. 30

Pro speciální číslo tohoto Hlasatele jsem se rozhodla připravit rozhovor s nejstarší obyvatelkou Snopoušov, paní Libuší Příbáňovou. Položila jsem jí několik otázek.

Jste rodačkou? Nejsem. Narodila jsem se 26. března 1930 v Třemošné a byla jsem pokřtěná v Ledcích. Do Snopoušov jsem se s rodiči nastěhovala, když mi byly dva roky.

Proč právě v Třemošné, pocházela tam odtud Vaše maminka? To nevím přesně, asi tam maminka tehdy byla ve službě. Maminka se za svobodna jmenovala Anežka Příbáňová a provdaná Hajžmanová a já to měla přesně naopak.

Pojďme zpátky ke Snopoušovům, kde jste rodiči bydlela? V roce 1932 jsme se z Třemošné přestěhovali do Snopoušov čp. 4, tehdy ještě doškové staré chalupy, kde žil můj děda Jan Hajžman, tehdy už vdovec, babičku si nepamatuji. Děda přepsal dům na tatínka. Zde se mým rodičům v roce 1934 narodila moje sestra Anna, která se později provdala do Čižic a o čtyři roky později v roce 1938 moje druhá sestra Růžena, která se provdala do Vodokrt. Obě už dnes nežijí.

Vzpomínáte si na dědu? Ano. Dědečka jsem měla moc ráda. Byl to pracant a dobrý, houževnatý člověk. Chodil denně v dřevákách na „Zastávku“ a odtud jezdil vlakem za prací do Plzně, za každého počasí. Bydlel ve staré chaloupce a měl malé hospodářství – jen jednu kozu, slepice a kachny. Kozí mléko jsme používali na všechno - do kafe, do těsta, dnes to mnoha lidem nevoní, ale my jsme ho pili denně.

A co Váš tatínek? Můj tatínek Josef Hajžman, narozený 23. června 1905, byl zámečnickem. Vyučil se v Plzni u Rudolfů, kde přišel o dva prsty na ruce. Poté pracoval ve Škodových závodech v Doudlevcích. Denně tam jezdil na kole, za každého počasí. Byl pracant po dědečkovi. Když jsme se nastěhovali do čp. 4, za krátkou dobu vyměnil doškovou střechu za klasické pálené tašky. Ale dlouho tady nepobyli. Někdy krátce po válce rodiče koupili dům „u Rózů“, po Příbáňových, kteří odešli žít do pohraničí a dům podlehl v padesátých letech 20. století demolici.

A kde jste bydlela Vy? Já jsem se v roce 1946 provdala za Bohumila Příbáňe ze Snopoušov čp. 30 a odešla jsem žít k němu. Měli jsme spolu dva syny, Bohumila (*1948) a Václava (*1954). Bydleli jsme ve staré doškové chalupě, kterou jsme s manželem zbourali.

Postavili jsme dům nový, kolaudovali jsme ho v roce 1976.

Pojďme zpátky v čase, co Vaše dětství a dospívání? Moje dětství bylo hezké. Vzpomínám si na školu. Chodila jsem do Dolní Lukavice a milovala jsem hodiny učitele Hřebce a bavily mě i hodiny vaření. To nás učila paní učitelka Kodymová. Vařit jsme se učily v domku vedle školy, který dnes neexistuje. Tam dříve bydleli Vokáčovi a místní ženy – maminky žáků - zde vařily dětem obědy. Byla

Paní Příbáňová jako mladá

to malá sednice a vařilo se na kamnech. Učily jsme se vařit polévku, pekly koláč, dělaly lívance. Se sestrami jsme si hodně vyhrály. Hrály jsme si Na Vršku – vybíjenou, kuličky. V zimě jsme se na saních klouzaly z vršku dolů, chodily pást husy, dělaly ohýnky. Kozy jsme pásly na loukách u řeky. Tam je pásala celá vesnice. A jelikož maminka pracovala „Ve Dvoře“, tak jsem často musela hlídat menší sestry. S děvčaty jsem ráda chodila tancovat ke „Šmídom“ do Čižic (pozn. dnes hospoda U Bizona),

ke Kastnerům (čp. 31) jsme chodily na dýchánky, kde se hrálo na harmoniku.

Co se ve Snopoušovech změnilo od vašeho příchodu doted? Tak toho je opravdu hodně. Když pomínu vzhled vesnice, tak určitě to, že lidé bývali více k sobě. Do práce jezdili všichni autobusem, pak společně chodili od autobusu domů, večer sedávali před domy a více se vídali. Dnes každý jezdí sám autem a už se ani sousedé leckdy nevidí. Dřív se chodilo drát peří – skoro celá vesnice, kdo měl husy a děvčata. Dnes lidé řeknou, že mají alergii.

Proč žijete ráda právě tady? Postavili jsme si tady s manželem dům, vychovali dva syny. Nikam jinam bych nešla, ve městě bych si nezvykla. Bolí mě z města hlava a nikoho tam neznám.

Co byste popřála rodákům při tomto 2. setkání? Hlavně zdraví, a aby se jim tu hezky žilo.

Za rozhovor děkuje Eva Horová

Paní Příbáňová dnes už bohužel není mezi námi. Zemřela nedlouho po našem setkání, v prosinci 2017.

Nejstarší obyvatelka Marie Černá (*1933)

Současnou nejstarší obyvatelkou obce Snopoušovy je Marie Černá, rozená Divišová. Narodila se sice v Předenicích, ale když jí bylo šest let, v roce 1939, přestěhovala se s rodiči do Snopoušova čp. 5. Pochází z kupecké rodiny, tatínek měl obchod v Předenicích a ve Snopoušovech si ho v čp. 5 zřídil také. Dodnes se tam říká U Kupců. Paní Černá se vyučila prodavačkou. Než se v roce 1951 provdala, prodávala v jejich obchodě. Provádala se za Karla Černého ze Snopoušova čp. 12 a v tomto domě bydlí dodnes. S manželem vychovala syna Karla (*1952) a dceru Annu (*1953). Po dětech až do důchodového věku pracovala ve snopoušovském JZD. Pomáhala s polními pracemi. Nebyla to lehká práce a v zimě nebyla práce, tedy nebyl ani výdělek. V roce 2002 ovdověla. V současné době má 4 vnoučata a 3 pravnoučata. Když se jí zeptáte, co jí baví, odpoví: „Vždy jsem měla ráda přírodu, chodili jsme do lesa k hájovně na houby, moc ráda jsem měla zahradu a skleník, kde jsem měla okurky, papriky a všechno možné. Dnes je skleník prázdný, už to nezvládám...“ Ve Snopoušovech žije ráda a nevyměnila by je za nic na světě. Na setkání rodáků se těší.

Hájenska před deseti lety a dnes

Před deseti lety na prvním setkání rodáků zahrála k poslechu i k tanci kapela Hájenska pod vedením Zdeňka Hrubého z Hájů. Jelikož byli všichni spokojeni, rozhodli jsme je znovu oslovit. Souhlasili, že opět rádi zahrají. S Hájenskou Obec Dolní Lukavice spolupracuje dlouhodobě. Hájenska hudebně doprovází maškary při masopustním veselí na Lukavicku již od roku 2006, nechybí na lampiónových průvodech, doprovázela při oslavách 800 let obce Dolní Lukavice atd. Také kapelníkovi synové - Tomáš a Jan Hrubých již účinkovali na řadě obecních akcí. Se svými akordeony vždy sklidili velký úspěch u publika různých věkových kategorií.

Počátky založení této lidové kapely sahají do 80. let minulého století. V té době účinkovali v kapele 3 muzikanti - bratři Zdeněk a Josef Hrubých z Hájů, oba střídavě hráli na harmoniku a křídlovku, na bicí nástroje hrál pan Václav Kvídera z Krasavce. Repertoár,

v tomto obsazení, byl tvořen zejména lidovou písničkou, hrálo se na různých mysliveckých a hasičských akcích, narozeninách, svatbách apod. V té době však ještě nebyl zcela vymezen název kapely. K významné změně došlo v roce 1992, kdy se kapela rozšířila o dalšího člena, pana Josefa Ulricha za Zastávky u Dnešic, který hrál na baskřídlovku – tenor. V této době se již ustálil název kapely Hájenska, a to podle toho, že polovina muzikantů byla z Hájů. Později v roce 1993 rozšířil kapelu další člen, a sice pan Josef Šesták ze Dnešic, který hrál baryton. Toto složení kapely již umožňovalo hrát hudebně náročnější skladby s výrazně hudebním zabarvením. Z repertoáru převažovali lidové písně, zejména našich autorů a písně zlidovělé v různých úpravách. Jako host na „klávesy“ (nesprávně varhany) vystupoval také Zbyněk Hrubý – syn Josefa Hrubého. K další změně ve složení kapely a v obsazení nástrojů došlo v roce 2013, kdy již začínají hrát v kapele na harmoniku synové kapelníka Tomáš a Jan. Tím mohl kapelník a vedoucí Hájensky pan Zdeněk Hrubý zaměřit, do té doby hru na harmoniku, za baskřídlovku a společně s bratrem Josefem tvořit v kapele dvojici na dechové nástroje. Syn kapelníka Jan, mimo hru na akordeon, ještě v roce 2014 začal studovat hru na trubku v ZUŠ v Přesticích a samozřejmě si i na tento nástroj již zahraje v kapele Hájence. Příchodem Tomáše a Jana Hrubých došlo současně k omlazení kapely, oba chlapci mohou vystoupit též samostatně se svým programem, ať už jako sóloví hráči, či společně jako akordeonové duo se skladbami našich i světových autorů. Tato možnost často obohatí program Hájensky při různých koncertech a vystoupeních.

Položila jsem několik otázek kapelníkovi Hájensky, Zdeňkovi Hrubému.

Jaký repertoár máte připraven na dnešní den? Je sestaven zejména z písniček a skladeb našich autorů, ať už je to Karel Vacek, Jaromír Vejvoda a další, ale i z písniček upravených pro naši kapelu. Dále repertoár tvoří písničky tzv. moderní, kam patří např. tango, waltz, ale hrajeme také písničky populární našich předních skupin.

Bude se lišit odpolední program od večerního? Podle navrženého programu, bychom měli vystoupit od 17.00 hodin, takže odpolední program plynule přejde do večerních, případně nočních hodin. V zásadě nerozlišujeme náš hudební program na odpolední a večerní, spíše se snažíme výběrem skladeb přizpůsobit publiku, střídáme po hudebních sériích „lidovku“ s populárními skladbami tak aby si, pokud možno, každý vybral.

Pro jaké publikum hrajete nejraději?

Pro jaké publikum? Hrajeme rádi pro všechny generace a publikum, které má rádo lidovou písničku, pro publikum, které si rádo zazpívá a které ví eventuelně již zná, jaký žánr a skladby může od nás očekávat.

Hrajete rádi ve Snopoušovech?

Hrajeme rádi nejen ve Snopoušovech, kde máme řadu kamarádů a příznivců, ale i jinde v nejbližším okolí i vzdálenějších místech našeho kraje, vystupovali jsme také několikrát mimo naši republiku. Věřím, že i II. setkání rodáků ve Snopoušovech se vydaří a že všichni budou spokojeni a budou rádi na tento den vzpomínat.

Chtěl bych poděkovat organizátorům za možnost opět vystoupit na II. setkání rodáků ve Snopoušovech. Vážíme si této skutečnosti a věřím, že nezklameme.

Děkuji za rozhovor a přeji, ať se vystoupení vydaří.

Za vším hledej Přibáně

Každý zná známé tvrzení Alexandra Dumase „cherchez la femme“, aneb za vším hledej ženu. Ve Snopoušovech bychom skutečně za vším mohli hledat Přibáně, neboť příslušníci této rodiny žili, když to řekneme nadsazeně, téměř v každém domě. Pojďme nahlédnout do minulosti, jak to vlastně bylo a kde bylo „Přepřibáněováno“.

Rod Přibánů je rod selský. Zakladatelem je Přibík z Tuklek, vladyka či zeman, od roku 1420 se zabýval zemědělstvím ve Vodokrtech. Šest generací prožilo život ve Vodokrtech či Oseku. Jedna rodová větev později osídlila

Snopoušovy. Snopoušovskou větev založil Vít, narozený roku 1696 ve Vodokrtech. Na jaře roku 1730 založil rodinu a přestěhoval se do Snopoušova - nyní čp. 8. Tehdy to byli jediní Přibánovi ve vsi.

Zde se mu narodil syn Matěj (*1731) a pak ještě tři dcery. V roce 1749 dům vyhořel a zemřel Vít i jeho manželka a osmnáctiletý Matěj se musel se svou sestrou Rozinou postarat o mladší sourozence. Matěj zemřel v roce 1772 a po něm na hospodářství pokračoval syn Josef (1765 - 1831). Josef byl dvakrát ženatý a měl Matěje, Magdalenu, Kateřinu, Pavla a Barboru, Josefa, Václava, Mariannu, Matěje a Annu.

Pavel Přibán (1797 - 1846) z čp. 8 se přiženil ke Kokoškům do čp. 2 ve Snopoušovech. Vzal si Mariannu a rozšířil tím Přibánovic rod do další chalupy. Zde žili pět let a pak se přestěhovali do čp. 13. Pavlova sestra Barbora (*1804) se provdala za Josefa Terše z čp. 4. Josef Přibán z čp. 8, Barbořin bratr, se přiženil do čp. 17 a vzal si Dorotu Havlíčkovou. Václav Přibán (*1818) se přiženil také do čp. 4 - vzal si Annu Teršovou, dceru Josefa Terše a Barbory, rozené Přibánové, Václavovy sestry. Poté se Václav s rodinou přestěhoval do čp. 15 a stal se obecním pastýřem a staral o stádo ovcí. Do čp. 7 se přistěhoval Václav Přibán (*1846), syn Václava (*1808), který žil v čp. 4. Václav Přibán (*1837) se v roce 1862 oženil a postavil si dům čp. 5. V čp. 28 žili Anna a Karel Přibánovi, kteří sem přišli z Čižic. V čp. 29 také žili Přibánovi. Josef, narozený v roce 1778, si vzal Ludmilu Maříkovou z čp. 14. Poslední zmínka o rodu Přibánů v čp. 29 je v souvislosti se svatbou Františka Přibáně, narozeného roku 1839, s Marií Přibánovou z Krasavce (oba měli stejného pradědu,

Pavla Přibáně). Byli tudíž příbuzní. V domě **čp. 21** bydlel Jiří Přibán (*1843), který ale původem nepocházel z **čp. 8**. Přibánové žili také v **čp. 36** až do roku 1949, dále v **čp. 42**, v **čp. 39**, kde dnes žije Marie Maňourová, rozená Přibánová se synem, snachou a vnoučaty. Dodnes Přibánovi žijí v **čp. 30**, a to od roku 1921. A stále žije i nejstarší rod zakladatelské větve - tu drží Josef Přibán z **čp. 8**. Ano, napočítali jste správně celkem 14 domů s nositeli tohoto jména. Neuvěřitelné, že?

Ve Snopoušovech se rod tak rychle rozrostl, že kvůli orientaci bylo nutno jednotlivé rodiny jména Přibán nějak rozlišit. Stalo se tak označením „po chalupě“, že např. na **čp. 8** jsou Mlnaříkojc, na **čp. 5** „Davidojc“, na **čp. 7** „Anešákojc“, na **čp. 39** „Marjánčíkojc“ na **čp. 30** žil rod „Němčíkojc“ a dále žili u „Chalupů“, „Vovčáků“ atd. Původ těchto jmen je dodnes nejasný. Na **čp. 8** např. nikdy nežil žádný mlynář... To zůstane navždy tajemstvím.

A to, že Přibánů je opravdu hodně potvrzuje setkání potomků rodu Přibánů ze Snopoušov **čp. 39**.

„14. srpna 2010 jsme uspořádali sraz potomků všech čtyř sourozenců Přibánových. Konal se v penzionu Haydnův dům v Dolní Lukavici. Sešlo se nás přes 60. Všichni si setkání pochvalovali. Někteří se dlouho

neviděli. Nejdelší cestu měl bratranec z Holandska a bratranec z Havířova. Za naše rodiče byla při příležitosti setkání sloužena mše v dolnolukavickém kostele sv. Petra a Pavla.“ říká Marie Maňourová, rozená Přibánová ze Snopoušov.

potomci Anny Přibánové (provd. Divišové)

potomci Františky Přibánové (provd. Netřvalové)

potomci Marie Přibánové (provd. Koskubové)

potomci Václava Přibáně

Při psaní tohoto čísla jsem se rozhodla zařadit nějaké kuriozity.

Prstýnky

Jednoho dne jsem se vypravila do Nebílov za paní Boženou Horovou, rozenou Černou, rodačkou ze Snopoušov čp. 33. Přinesla mi velké rodinné album, seděly jsme nad starými fotografiemi na zažloutlém papíře a prohlížely si svatební fotografie jejího dědečka legionáře Václava Černého a rodičů.

Václav a Božena Černých

Krátce na to přinesla dvě krabičky potažené tmavším sametem. Uvnitř byly na polštářku snubní prstýnky jejích rodičů a prarodičů. Prarodiče měli širší prstýnky z tenkého kovu, lehké váhově. Z vnitřní strany měl ženich uvedeno RH 4/8 1923 (RH- Růžena Hrubá) a nevěsta VČ 4/8 1923 (VČ - Václav Černý). Manželství jim vydrželo celých 45 let (safírová svatba) až do roku 1968, kdy Václav zemřel. Další snubní prstýnky patřily Václavovi a Boženě Černým. Tyto prstýnky byly zdobenější, těžší a odpovídají jiným dobovým standardům. Ženich měl z vnitřní strany vyryto B.V. 1. 7. 1950 (B.V. - Božena Violetová) a nevěsta V. Č. 1. 7. 1950 (V. Č - Václav Černý). Manželé spolu byli až do roku 1985, kdy Václav zemřel, tudíž 35 let (korálová svatba). Božena zemřela v roce 1997. Prstýnky dodnes připomínají dvě krásná, pevná a dlouhá manželství.

Narozeninové přání

Při návštěvě u paní Zdeňky Kučerové ve Snopoušovech se mi do rukou dostala stará pohlednice s fotografií holčičky, stojící v květovaných šatech v rozkvetlé zahradě. Obrázek doplňuje text: "Milá babičko, mnoho zdraví a dlouhé žití ku Vaším slavným narozeninám přeje Vaše Aninka, Fratišek a Anna Kučerovi." Pohled byl adresován Marii Kučerové do Snopoušov čp. 25 a odeslán byl v roce 1937.

Poté začalo mé pátrání po dotyčné „holčičce“. Paní Kučerová mě odkázala na Annu Trhlíkovou z Lišic,

kde jsem úspěšně získala adresu na její tetu Annu Dvořákovou. Napsala jsem jí dopis a poté se za ní osobně vypravila. Anna Dvořáková se narodila jako Kučerová v roce 1926 Františkovi Kučerovi (*1899) a Anně (*1901). Poté se provdala, má dva syny, vnoučata a pravnoučata a žije v Plzni na Doubravce. Jako malá psávala své babičce Marii (*1866) pohledy ke všem svátkům a výročím a často ji také navštěvovala. Pobývala zde hlavně o prázdninách.

Anna Dvořáková

Když jsem se s paní Dvořákovou setkala, vzpomínala na časy strávené ve Snopoušovech. S babičkou spávala v jedné posteli na slamníku, který jim strejda Karel (*1892) vycpal slámou. Se sestřenicí Jiřinou chodívala pást husy, koupala se v řece, ale také samozřejmě jako každé dítě na vsi musela pomáhat. Drhla dřevěné podlahy, chodila s vědrem pro vodu „k Mádlom“, čistila cylindry všech petrolejek, když ve vsi ještě nebyla elektřina a pomáhala strejdovi na hospodářství. Leckdy přišla k úrazu, nad kterým se tehdy na venkově mávlo rukou.

Kdo by to byl řekl, že dnes této "holčičce" je 92 let. Milovaná babička již dávno nežije, ale na časy, kdy ji maminka posadila do autobusu, zamávala a řekla řidiči, ať zastaví v Předenicích, kde na ni čekala babička v dlouhé sukni, zástěře a drdůlku, nikdy nezapomene.

Pohled z Ameriky

Při setkání s Petrem Hlasem z Plzně jsme našli zajímavý pohled. Jak je vidět, o staré rody ze Snopoušov je zájem až daleko za oceánem. V roce

1995 přišel Petrovi Hlasovi pohled ze Seattlu. Dotyčný psal, že si vyfotil jejich dům čp. 10 a jeho pra-prababička se ve Snopoušovech narodila. Pan Hlas tehdy na pohled neodpověděl, ale v letošním roce jsem mu pomohla dotyčnou Kateřinu Hlasovou (1775 - 1831), provdanou Šilhánkovou do Nebílov najít v matrikách a odpověď už bude jistě na cestě.

Jak je vidět, mnozí ze Snopoušov a dalších obcí pluli za oceán. Pokud má někdo ze čtenářů zájem dohledat své předky, doporučuji webové stránky: <https://www.libertyellisfoundation.org/>.

Děkuji všem za poskytnutí podkladů k textům.

Zdeněk Krs

Jak se pracovalo v JZD

Narodila jsem se v roce 1944 ve Snopoušovech čp. 9. V roce 1960 jsem nastoupila do místního jednotného zemědělského družstva.

Tehdy jsem ještě nebyla plnoletá, proto bylo vše psané na matku. Krmila jsem hlavně nemocné krávy, tzv. tuberačky. Pak rodiče z družstva vystoupili, a když mi bylo 20 let, krmila jsem v JZD už samostatně, ale tatínek mi chodil pomáhat. Tehdy bývalo zvykem, že ženám muži pomáhali,

zleva spodní řada: Marie Kokošková (dcera M. Kokoškové čp. 2), Jan Hrubý (čp. 9), Marie Přibáňová (čp. 8), Jaroslav Pluhař (čp. 24), Blanka Kastnerová (čp. 35)

zleva zadní řada: Marie Kokošková (čp. 2), Barbora Hrubá (čp. 9), Emilie Kučerová (čp. 25), Vlasta Kaslová a před ní její dcera Vlasta (čp. 3), Emilie Přibáňová (čp. 23) a Zdeňka Kastnerová (čp. 35)

Kulturní dům dnes

Jsem nájemcem KD od května 2015. Od té doby na náklady obce proběhla rekonstrukce podlahy v sále. Zajistil jsem vybudování baru na sále a lavice na terase u KD. Provozují nejen hostinec, ale také sál, který slouží k různým kulturním akcím. Zahrály zde například kapely jako Extra Band revival, Brutus, Sifon, Kabát revival Plzeň, Lucie revival. Dále jsou zde obecní akce, dětské karnevaly, divadla, veřejná zasedání a také poslední leče (poslední proběhl v prosinci loňského roku).

Jan Hrubý čp. 9 a na seně Drahoslava Hrubá

se krmilo seno, šroty (rozdrčené obilí), siláž (rozdrčená kukuřice), senáž (neusušené, zavlhle seno), občas nám přivezli mláto z pivovaru. Když jsem pracovala v JZD, byly zde krávy (v horní části ve směru ke Krasavcům), prasata (v dolní části) a koně. Kone byli ustájeni v konírně a bylo jich tam asi okolo šesti. Měl je na starost můj otec (Jan Hrubý, čp. 9), který s nimi jezdil. Jednalo se o těžké koně do zápřahu, na práci. Dále zde měl koně ustájené i Karel Kučera (čp. 25) a Jan Kastner (čp. 35). Když byl Jan Kastner zootechnikem, s jeho koňmi jezdil Karel Kokoška z čp. 2. Trvalými krmičkami byly: Marie Kokošková (čp. 2), Zdeňka Kastnerová (čp. 35), Marie Černá (čp. 12), Vlasta Kaslová (čp. 3), Libuše Přibáňová (čp. 30), Marie Přibáňová (čp. 8), paní Bendová a já. Pak některé ženy ještě chodily vypomáhat brigádně. Podle toho, kdy bylo potřeba. V JZD jsem strávila část svého života. Byla to těžká práce, ale ráda na tyto časy a lidi vzpomínám.

*Drahoslava Kastnerová
(rozená Hrubá)*

Snopoušovy mého dětství a dospívání

Narodila jsem se v roce 1944 ve Snopoušovech čp. 42. Dům v roce 1935 postavil můj dědeček Václav Přibáň a žil zde s manželkou Barborou a syny Václavem a Josefem. Protože tatínkův praděda byl panský ovčák, přeneslo se k nám označení po chalupě „U Vovčáků“.

V roce 1938 babička ovdověla. Bydlela s námi a já jeden čas žila s ní v její místnosti – na výminku. V domě žil můj tatínek Josef, maminka Marie a moje sestra Anna. Měli jsme dost dobytka: čtyři krávy, slepice, kachny, husy, králíky, holuby (než jsme vstoupili do JZD). Byli jsme z hospodářství živi. Měli jsme obilí, brambory, mléko, vejce, byli jsme soběstační. Obilí se vozilo do lišického mlýna, kde ho namleli na mouku a pak jsme měli mouku v díži třeba i půl roku, než se spotřebovala a pak se jelo znovu. Vzpomínám si, jak tatínek zapřáhl krávy do menšího vozu, kam dal pytle s obilím, mě posadil na ně a jelo se. Jelo se přes „Škalku“ rovnou k Valdegrům do mlýna. Tehdy tam Valdegrovi byli krátce. Když se chodilo pěšky do Lukavice, chodilo se tzv. „přes mlýn“ nebo někdy se říkalo „přes mlýny“ – přes lišický a lukavický. Lišický mlýn nebyl v té době oplocený a chodilo se skrz něj. Byla tam lávka a pak se šlo okolo řeky do Lukavice.

Na vesnici jsem se nikdy nenudila. Zjara se vylíhla housata, tak jsme se sestrou musely chodit pošukávat trávu na louku, protože jinde ještě nebyla. To bolela ručička, než byl plný košíček! Husy vyrostly a staly se z nich syčivé potvory, které jsme chodily každý den koupat do rybníka a večer a ráno pást na posečená obilná pole. Husy si sbíraly klásky a my jsme hrály karty, nebo někdy i vařily a husy jsme vůbec nehlídaly. Husy se nakrmily a šly samy domů, byly dříve doma než my. V létě jsme se s dalšími dětmi chodili koupat do řeky. V zimě se chodilo drát peří (mívali jsme vždy něco okolo 13 husí). To bylo peří, když jsme husy oškubaly! Chodilo se tzv. „po chalupách“. Chodila jsem s babičkou a poslouchala, co si ženské vyprávěly. Po posledním draní byly u každé chalupy tzv. „doderky“. Hospodyně přichystala nějaké občerstvení, většinou dietní párek nebo buřtík, čaj s rumem a pečené domácí cukroví – to byla pohoda! Toto období trvalo přibližně od začátku listopadu a do Vánoc muselo být hotovo. Na začátku prosince jsme chodili za "čerta a Mikuláše". Převlékli jsme se u jednoho z nás, připravili pro každého ze vsi dárek, (dvě sušené švestky, jeden malý brambor a kousek uhlí), a vše zabalili do novinového papíru, převázali a přes mašli jsme zastrčili větvičky smrku na ozdobu. Pak jsme šli po vsi od jedné chalupy k druhé a rozdávali dárky, (v té době byla ještě celá ves obydlená). Strašili jsme děti i dospělé, vybrali nějakou korunu, rozdělili si to a šli domů až kolem 11. hodiny v noci.

Snopoušovská děvčata

(zleva: Libuše Turečková (Bártová, čp. 26), Milena Kokošková (čp. 2), Vlasta Kaslová (čp. 3), Marie Pokorná (čp. 32), Alena Volfová (čp. 16), Blanka Kastnerová (čp. 35), Jana Přibáňová-Pajdarová (čp. 6), Drahoslava Hrubá-Kastnerová (čp. 9) a Miloslava Přibáňová (čp. 39))

V zimě jsme chodili sáňkovat na „Roubenku“, louku nad kulturním domem. Sedli jsme si na sáně a jeli přes Kastnerovic zahradu až dolů do luk. Ale táhnout sáně zase nahoru nebylo nic moc. V letech, kdy my jsme „sportovali“, byl sníh a led pořád. Chodili jsme bruslit na rybník. Na rybníce se sešla mládež z celé vsi. My děvčata jsme jen tak jezdila, zkoušela všelijaké holubičky a vývrtky, co jsme viděla v televizi. Kluci hráli hokej, a když už na to za tmy neviděli, provezli nás po rybníce na hokejkách, a pak jsme si hráli na Černého Petra. Aby toho nebylo málo, šlo se i na noční sáňkování. Jezdili jsme po vsi - začali u Mlynaříkojc (poslední chalupa nahoře po pravé straně, čp. 8) a jeli až dolů na návěs. Jenže byl zákaz sáňkovat po vsi, aby to ráno neklouzalo, když hospodyně nosily mléko do sběrný do „Dvora“. Během naší jízdy po nás z některých chalup lidé házeli košťata a posypávali cestu popelem, aby nám to nejelo. Jenže my to posypali znovu sněhem a jelo se dál. Vzhledem ke vzdálenosti cesty jsme se svezli asi třikrát, ale bylo to nádherné, obzvláště když svítil měsíc.

Na vesnici v dobách mého dětství a dospívání nebyla nouze o kulturu. Někdy v roce 1954 se začalo promítat u Šenkýřů, v domě čp. 3. Promítalo se

vždy v sobotu večer a v neděli odpoledne. Kolem roku 1956 se přestavěla chalupa po Roubalovi na obecní dům a v něm byla úřadovna bývalého místního národního výboru, knihovna a kulturní místnost. Zde se pak začalo promítat (místo hospody). Naše babička tam chodila s námi, čemuž jsme se velice divili a byli rádi. Jako juniorky jsme chodily k zábavám, nejčastěji do Dolní Lukavice, ale také doma ve Snopoušovech jsme pořádaly zábavy v hostinci u Šenkýřů, musely jsme připravit sál, většinou s rýžákem v ruce, pozvat muzikanty, namalovat plakáty a ty rozvézt po sousedních obcích, abychom měly účast. Pak už se tancovalo. My vždycky hezky oblečené v šatech, v lodičkách, načesané, mládenci v šatech a košilích s kravatou.

Ve Snopoušovech bylo vždy plno dětí a měla jsem hodně kamarádek. Když jsem dospívala, hodně jsem si hrála s Libuší Turečkovou (Bártovou z čp. 26), Milenou Kokoškovou (čp. 2), Vlastou Kaslovou (čp. 3), Marií Pokornou (čp. 32), Alenou Volfovou (čp. 16), Blankou Kastnerovou (čp. 35), Janou Přibáňovou (provdanou Pajdarovou z čp. 6), Drahoslavou Hrubou (provdanou Kastnerovou, čp. 9) a Miloslavou Přibáňovou (čp. 39). Byla nás parta, která si žila spoustu legrace.

V roce 1962 jsem se provdala za Václava Pecla a odešla žít do Plzně. Na dětství a dospívání ve Snopoušovech dodnes vzpomínám. Byly to nejkrásnější časy mého života.

Jaroslava Peclová (rozená Přibáňová)

Děda Kohoutojc

Moje babička Božena Kaslová z čp. 19 mi v dětství vyprávěla, jak za druhé světové války chodily do Snopoušov pravidelné hospodářské kontroly. Když Němci dorazili do velkostatku, starosta Josef Kohout je hostil, aby získal čas, během této doby jeho otec, kterému nikdo neřekl jinak než „děda Kohoutojc“ obešel hospodáře, aby je varoval a ti stačili ukrýt dobytek a drůbež. Snopoušovští hospodáři drůbež pochytili, v pytličky ukryli a dobytek nahnali na louku zvanou Štrubinu. Díky starostovi Kohoutovi se leckterý hospodář vyhnul nepříjemnostem.

Jiří Bednář

Dočasně...

Ten domek se zrezivělou roletou na dveřích stále stojí na snopoušovské návsi a je čím dál tím zchátralejší a zpustlejší, stejně jako celý objekt v jeho sousedství. Tak tady bývala prodejna Jednoty, poslední působiště naší mami Marty Havlové.

Když tenkrát, to bylo asi v roce 1976, poslalo okresní ústředí družstva mami z lukavské prodejny na malou prodejničku ve Snopoušovech, mělo to být DOČASNĚ, jen jako záskok, než se tamní prodavačka paní Milena zotaví po operaci. Nebude to prý trvat více než dva měsíce. Plynuly týdny a mami stále jezdila prodávat do Snopoušov. Paní Milena se do své prodejničky už nevrátila. Když se uzdravila, odešla pracovat do Plzně. Mami naléhala na vedení, chtěla zpět do Lukavice, představení ji chlácholili, slibovali, nabádali k trpělivosti, apelovali na její profesní čest a loajalitu k podniku i k zákazníkům. Snad již nastoupí nové mladé prodavačky a jedna z nich bude poslaná na vystřídání. Pak to postupně utichalo a vyšumělo. Dočasně se změnilo v napořád.

Nebylo divu, že se na prodejničku ve Snopoušovech nikdo z mladých nehnal - tyhle malé krámky si byly podobné jako vejce vejci a prodavačky tu pracovaly ve velmi skromných podmínkách, s minimálním pracovním a hygienickým zázemím. Je těžké uvěřit, že ještě v devadesátých letech dvacátého století mohl být provozován obchod s potravinami v objektu bez vody, bez odpadů, kde se topilo v kamnech na uhlí. O nějakých opravách či rekonstrukci nemohla být ani řeč. Na provoz těchto malých prodejen družstvo doplácelo a dotovalo je ze zisku hotelů a velkých obchodů v Plzni. Prodejny fungovaly také díky skromnosti a obětavosti prodavaček a díky pomoci houfu ochotných obyvatel. Ve Snopoušovech mami měla také takové nepostradatelné pomocníky - dvě generace rodiny Kučerovic, to byli sousedé odnaproti. Ti ochotně předávali vzkazy řidičům i ostatním zákazníkům, občas musely ženské převzít i dodávku zboží, v případě potřeby vydaly podle mami instrukcí a objednávek zákazníkům mléko a pečivo. Dalšími pomocníky byli manželé Anna a Karel Černých, ti ochotně dávali mami k dispozici svůj telefon, když bylo třeba akutně něco vyřídit, zaurgovat dodávku či doobjednat zboží. Každý den ráno si mami od Kučerů donesla

dva plechové kbelíky vody a v konvici vodu na čaj a kávu. Pak vyčistila kamna a zatopila - v zimě i v létě, protože na kamnech si ohřívala vodu na mytí rukou (v laboru) a na úklid po prodejní době. Palivo si nosila z hangáru, z plechové boudy vedle krámu, kde byl taky uložen rudlík, štafle, stohy beden a přepravek a další nezbytné věci.

Dodnes si vybavuji tu směsici pachů a vůní, kterou měl ten malý krámeček - pach málo větrané místnosti a špatně hořících kamen tu soupeřil s vůní teplého chleba (v úterý a v pátek), občas i se sladkou vanilkovou vůní, když dovezli zákusky, s vůní pracích prášků hned u vchodu a s vůní hlíny z krabice s novými brambory, která stávala vedle pultu. Ale hlavně s vůní čerstvě mleté pražené kávy, ta tu byla ve vzduchu cítit neustále. Vybavení bylo víc než skromné, vlastně jen

veliký pult ve tvaru písmene „L“ a staré regály kolem dokola stěn. Na pultě stála pokladna, mami na ní nikdy nepočítala, hbitě sčítala dlouhé sloupce cifer na úzkých účtenkách a rychle a přesně násobila z hlavy, kasu měla jen na úschovu peněz. Naproti kase stál v regále mlýnek na kávu. Poměrně malý stroj nadělal takový kravál, že se třásl celý krám, ale za odměnu se pak po krámě rozlila ta nádherná vůně čerstvě mleté kávy.

O kus dál na pultě stála váha a před ní větší závaží, ta maličká byla pod pultem v krabičce. I váha tu byla skoro zbytečná, mami měla tak cvičené oko, že ukrajovala požadované množství salámu či sýra odhadem s přesností na dekagram. Salámy a sýry bývaly v prosklené dvoupatrové polici na kratší straně pultu, hned u vchodu. Až v devadesátých letech si mami dovybavila zařízení o chladicí vitrínou, nářezák na krájení uzenin a malý mrazák, ale už si toho v obchodě moc neužila. Celou dobu jí musela stačit stará a věčně nefungující lednice v druhé části krámu za závěsem. Vedle váhy ležela i dvě prkénka a dva nože. Veliký žabikuch na půlení chleba a menší nůž a zvláštní prkénko na porcování balených

kvasnic, další nože na sýr, na salám atd. Pod pultem byly stohy nařezaných aršíků papíru několika velikostí, několik velikostí papírových sáčků, krabice s prdopečem, vanilkovým cukrem a pudinkovými prášky. Cívky s adjustační stužkou na balení bonboniér apod. a objednávkový sešit, do kterého mamí zapisovala objednávky pečiva, mléka a před poutí a svátky i tvarohu a smetany.

Za závěsem bylo „hygienické zázemí“, tedy labor s vodou, rozvíklaná židle a kuchyňský stůl jako kancelář a šatna, a stará lednice. Zbytek vyplňovaly balíky mouky, cukru a pak jen krabice, krabice, krabice. Prodáváno se oficiálně od osmi do dvanácti, ale ve skutečnosti první kupec přicházel ráno současně s mamí a v krámě bývali ještě zákazníci, když už autobus brumlal na návsi. Mamí se snažila prodávat do poslední chvíle a krám byl otevřený stále. Mamí měla procenta z tržby, snažila se, jak mohla, aby zajistila větší výběr zboží. Ve Snopoušovech znala všechny své zákazníky, mnozí bývali zákazníci ještě babiččina koloniálu, s jinými chodila do školy. A teď tu s nimi sdílela radosti i smutky, věděla, kdy a kde se narodí miminko, kdy a čím bude svatba, kdo bude mít jaké výročí, ke komu přijedou vzácní hosté. To totiž vědět musela, musila s předstihem „na kvartál“ hlásit chystanou svatbu či jubileum - pak mohla získat vyšší dodávku tuku, cukru, suchých plodů, ba i mák a povidla na svatební koláče byly jeden čas nedostatkovým zbožím. A pokud předem ohlásila očekávané jubileum v rajonu, mohla získat i lepší druhy zboží, balenou kávu, slané buráky v plechovce, lepší druh čokolády či čaje, mandarinkový kompot či tresčí játra. Těžce získané pochutiny pak naaranžovala do košů a balíků, zabalila do celofánu a ozdobila velikou mašlí.

Před Vánocemi Marta Spravedlivá pečlivě rozpočítávala jižní ovoce, aby se na každého dostalo, půlkilové balíčky s buráky rozvažovala na polovinu, aby měl každý alespoň symbolicky na Mikuláše a na vánoční stůl. S máminým obchodem jsme měli všichni co dělat. Tatí fungoval jako šofér. Obyčejně v pondělí večer musel do naší škodovky naložit obsah přepravy s uzeninami a odvézt do krámu, aby bylo v úterý co prodávat. „Masna“ totiž jezdila v pondělí odpoledne, spíš k večeru, mamí už by v krámu nezastihli, a tak zboží rovnou skládali u Radů. Později, i když

přijeli třeba v poledne, už se ani neobtěžovali do krámu na konci světa zajet a nechali rovnou bednu v Lukavici. A tak to buď tatí odvezl autem, anebo se mamí dřela s dvěma vrchovatými kabelami autobusem. Do obchodu byla zapojena i naše babi a dokonce i Dana, manželka mého bratra. Občas, když mamí onemocněla, vypravila se do krámu „záloha a domobrana“, totiž stará zkušená prodavačka babi a mladá čilá podavačka Dana. Zvládly nejen vydat pečivo a mléko, ale udělaly i tržbu. Babi tu všechny znala a Dana se v obchodě rychle zapracovala a seznámila se se všemi zákazníky. Společně s tatím a s Danou jsme jezdili do Snopoušov skládat uhlí, doplňovat zboží, provádět větší úklid a připravovat vše na inventuru. Až do konce fungování prodejny jsem vždycky před poutí a před svátky chodívala mamí pomoci, později jsem si na to brávala dovolenou. Mlela jsem kávu, vážila brambory, doplňovala rychle se prázdnící regály s moukou a cukrem, lovila z vaničky mokré balíčky tvarohu, zatímco mamí byla na „čistou práci“ - balila chlebičky, pečivo, objednané zákusky a dorty, krájela a vážila

majonézu z vysokých plechovek (ta se opravdu krájela nožem, jak byla hustá a hutná), vydávala popsané balíčky tence nakrájených uzenin. Díky laskavosti prodavaček z Lukavice mamí vzala ze Snopoušov uzeniny a sýry a nakrájela si je v lukavickém krámu a pak to táhla zase zpátky, jen aby vyhověla zákazníkům. Chodívala jsem tam ráda.

Po revoluci už mamí zbývaly do důchodu poslední měsíce. Už se ho nemohla dočkat. Malý krámeček nemohl konkurovat nově se rodícím a rychle rostoucím obchodům ani výběrem zboží ani cenami. Ceny se neustále měnily - snad každý týden, mnohé malé obchody už skončily a snopoušovský konzum čekal stejný osud. Obchod skončil někdy v létě 1992, když šla mamí do důchodu a zároveň byl celý areál bývalého velkého statku vydán v restituci potomkům bývalých majitelů.

A tak se mamí rozloučila s milými přáteli, se starousedlíky i s chataři, s krámkem, kde byla jen na záskok, DOČASNĚ... To „dočasí“ trvalo asi 16 roků. Mamí až do smrti vzpomínala na své působení v prodejnách v Krašavcích a ve Snopoušovech, byla tam spokojená a měla tamní lidi opravdu ráda.

Blanka Zahradníková (rozená Havlová)

Pohádka o víle ze snopoušovské studánky

Před mnoha a mnoha lety lidé ze Snopoušov objevili studánku v lese Hajsko. Vyvěrala zde křišťálově čistá voda, kterou si každý mohl nabrat do dlaní a pít. Voda byla osvěžující, výborně chutnala a snad i někteří věřili, že je zázračná. A možná i na tom něco pravdy bude, protože už sama poloha studánky mluví za vše. Nepili z ní však jen lidé za horkého léta, ale také žíznivá zvěř, skřítkové, víly a další pohádkové bytosti.

V lese se to jen hemžilo malými skřítky, kteří bydleli ve vykotlaných stromech, někteří si ustlali pod lopuchovými listy, jiní našli svůj domov na seně v krmelci a našli se i tací, kteří šplhali vysoko do korun stromů, kde usínali za ptačího koncertu a krásného výhledu na západ slunce nad protějším lesem. Také zde žili kouzelní okřídlení mravenci, zlatí kapradňoví broučci, kteří porozuměli hlasům všech zvířat, a také vodní víla.

Vodní víla, strážkyně pramene, žila ve studánce. Měla dlouhé šaty z vodních kapek, které z dálky vypadaly jako perly, jak se leskly, její dlouhé světle modré vlnité vlasy zdobil věneček s čerstvými květy či plody dle ročního období (na jaře se sasankami, v létě z borůvek a jahodníku, na podzim z oranžovožlutých opadaných listů a žaludů a v zimě ze smrčí a rampouchů). Měla tak sněhobílou pleť, že když ráno pila rosu z listů, byla jí každá spolknutá kapička vidět v krku. Nechyběl ani náramek z dešťových kapek a dlouhý bílo-modrý závoj z mlhy. Boty neměla, tančila po lese bosa, vznášela se a zdržovala se převážně u studánky. Měla kouzelnou moc, kterou dokázala například vyvolat bouřku, když hrozilo, že by studánka vyschla. Přátelila se také s větrem. Uměla zařídit, aby začalo foukat a vítr na její povel shodil pár žaludů na hlavu nebo začal někomu odnášet klobouk, když bylo třeba zahnat lidi, kteří nepřicházeli ke studánce s dobrým úmyslem. Když by se víla dostala do úzkých, dokázala zmizet a zbyla po ní mlha.

Jednoho horkého červnového jitra se do lesa přiřítla parta kluků a holek, vracející se z tancovačky. Krátili si cestu lesem. Nedaleko studánky po sobě začali házet šišky, klacky, trhali trávu, šlapali po kapradí, klacky rozrývali mraveniště, a když došli ke studánce, jeden z kluků začal kopat do kamenů kolem studánky a rozvířil vodu s bahnem. Probudili i starou žábu, která dlouho žila ve studánce. Víle přestávala docházet trpělivost. Mládež se smála a myslela, že jí patří celý les. Víla po chvíli vzala situaci do svých rukou. Netrvalo dlouho a obloha se začala zatahovat černými mraky, že i v ranních hodinách nebylo na krok vidět. Umlkli ptáci a les se začal

proměňovat v hororové místo. Vítr začal lomcovat stromy, začaly padat větve a snášely se první kapky deště. Mládež se chtěla dát na útěk, ale nešlo to, válnil silný protivítr a nebylo na krok vidět. Potáceli se lesem, naráželi do stromů a do sebe navzájem. Nevěděli, kde jsou a kam mají jít. Za chvíli oblohu proťal první blesk, kterých přibývalo, a jeden z nich dokonce uhořel do staré lípy „Na Barborce“ a vznikl požár. Nad studánkou se objevila víla a pravila: „Buď vítán, kdo s dobrým úmyslem přicházíš, ale odejdi, pokud les i studánku, ničíš. Zlo bude patřičně potrestáno.“ Po chvíli zmizela. Jak se vystrašená mládež dopotácela domů, nevíme, ale jistě měli v kalhotách tak naděláno, že na studánku a les Hajsko do smrti nezapomněli.

Studánka nad hájovnou

Víla studánku uchránila a žije tam dodnes. Před několika lety skupina dobrodinců studánku vyčistila a zastřešila, může zde tedy dále kralovat a chránit pramen. A vy, kdo jste zde ještě nebyli, přijďte se na toto kouzelné místo podívat. Budete-li potichu, třeba ji uvidíte.

Eva Horová

Lípa stařenka mi připomíná dětství, kouzlo mládí. Spěchávali jsme k ní vždy v nedělních odpolednách. Bylo nám milo u ní pobýti. Vyrostla v cípu lesa pod vrchem Barborkou. Je vykotlaná a od koruny až po kořeny roztržená. Zeje velkým otvorem a v její dutině skrylo se nás několik, kteroužto příležitost jsme hledali zvláště za deště.

První pohled na ni přesvědčuje nás o jejím úctyhodném stáří. Její větve jsou skutečně jako ruce stařeniny, dutina v ní jako bezzubá ústa a šelestění v její koruně jako tichá modlitba. Rok od roku znovu se však zazelená. Za svitu slunka hoří její koruna jako diadém, za vánku v šumění jejího listí a větví zdá se nám naslouchati vyprávění pověstí místního kraje.

Stojí u cesty vedoucí od Mrtole k Snopoušovu, ale přejde tudy i ve dne zřídka chodec. Snad jen nějaký ptáček na ni usedne a zanotuje svůj oblíbený nápěv, neb zajíček a srna procházející kolem ní. Ostatně je tu vždy posvátné ticho. Ale lípa stařenka je starým pamětníkem prapodivných událostí dávné minulosti - hlučných šarvátek vladků a rytířů z okolních tvrzí. Již v roce 1911 zaznamenal kronikář Josef Kessler z Mrtole jednu původní pověst, vztahující se dějem k naší lípě stařence a líčící ukrutného rytíře z nebílovské tvrze. Tato pověst nezná již ani jména rytířova, jiné pověsti jej jmenují Strachbojem. Poslyšte ji v mém podání, lépe jí porozumíte!

Památný strom - lípa „Na Barborce“

Bylo tomu tak někdy v XI. nebo XVI. století, kdy tvrz náležela rytíři Strachbojovi. Byl to člověk mstivý, s poddanými zacházel surově, mrav a ctnost šlapal, loupeživý a se sousedními pány žijící v nepřátelství. Byl nazýván Strachbojem snad jen proto, že kdekdo se strachoval boje s ním. Nejzapršáhlejším odpůrcem podle pověsti této byl mu vladyka Štrubina z tvrze Snopoušova. Zřejmě dával najevo, že se ho nebojí, a kde mohl, způsobil mu škodu nebo alespoň mrzutost.

Jednou zosnoval si tento vladyka, smělý pán, aby ho rádně potrestal. Ale v osnování plánů nevěnoval pozornost ženě svého ovčáka Jirky, jež byla sestrou Kobzy, poddaného z Nebílov. Tato žena si všimla horečných příprav na předání

Nebílov. Odhodlala se zpraviti o tom Nebílovky. Ale aby tento úmysl nebyl prozrazen, použila na cestu do Nebílov jedné tmavé noci v pozdním listopadu.

Mraky jako duchny plné sněhového peří visely nízko nad krajem. Již odpoledne se setmělo. O šesté hodině ubírala se tlupa ozbrojených mužů v tichosti od Nebílov kolem Mrtole a dolů cestou k lesu na Barborce. U naší lípy stařenky, tehdy ještě docela mladého stromku, ozbrojeni na povel vůdcův stanuli a ukryli se v lesním porostu, aby napjatě očekávali dalších pokynů.

Brzy bylo slyšeti mužské hlasy dosud vzdáleností tlumené od Snopoušova. Štrubinovi lidé se již přiblížili. Štrubina chtěl něco říci svému lidu, když se již vyřítili Nebílovští a na povel sekali a bodali. Snopoušovští neviděli, kdo přítel nebo nepřítel, a bili jeden druhého. Nejdříve se vyprostil a dal na útěk zbrojnoš Kubáč, aby oznámil na Snopoušově, co se událo. Konečně Štrubina a s ním zbývající dva lidé jeho přemožení a odvedení do zajetí do Nebílov a uvržení do sklepního vězení pod tvrzí.

Více pověst nepraví. Ale v souvislosti s ní uvádím pověst. Říká se, že u lípy straší těla v potyčce zabitých mužů. Před více než sto lety byl lesníkem ve snopoušovské hájovně Rajchl, známý pod jménem Fousek. Ten prý jednou na obchůzce lesem v noci spatřil u lípy seděti kol ohně několik ozbrojenců. Druhého dne na místě však nenalezl zbytků ani po ohni. Vyhýbal se lípě. Jeho manželka zavěsila na ni obrázek Panny Marie. Dnes tu obrázek však není.

Lípa je znakem českého národa a slovanství. Tím více si proto budeme vážit naší lípy stařenky. Zachováme jí i úctu k ní budoucím pokolením.

Zapsal František Houdek v roce 1937

Dětské fotografie - najdete se? Bohužel ne všichni jsou již mezi námi...

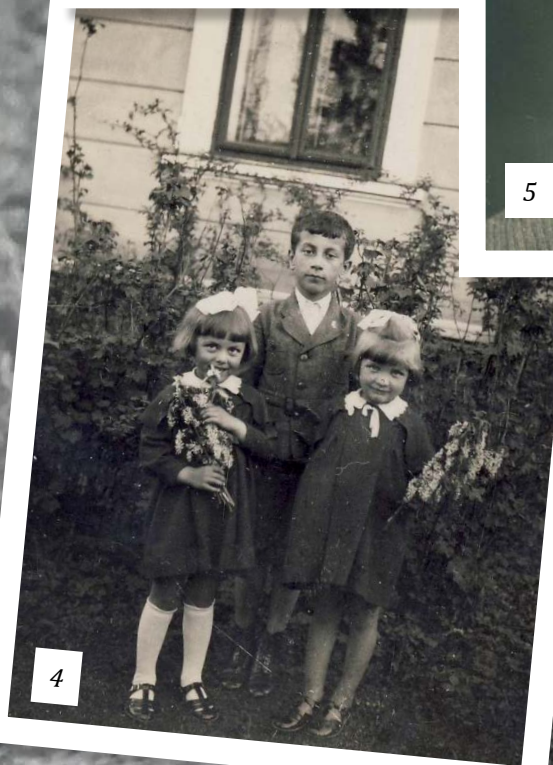
1

2

3

4

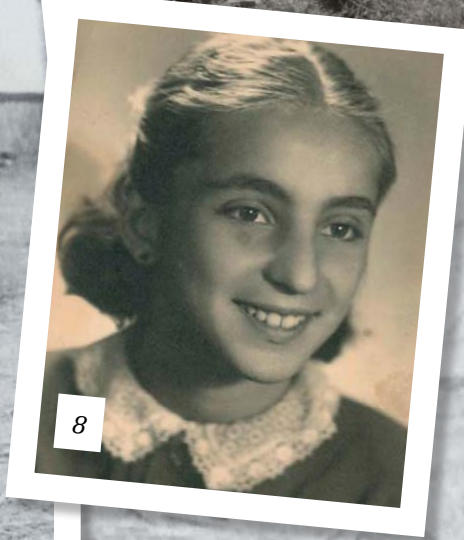
5

6

7

8

Správné odpovědi naleznete na následujících stránkách časopisu.

Vzpomínka na snopoušovské muzikanty

Nebyl by venkov venkovem bez muzikantů. Ani ve Snopoušovech o ně nebyla nouze. Fungovalo zde několik seskupení hudebníků. Prvním z nich byl Veselý taneční orchestr, který ve 40. letech 20. století dal dohromady František Dolanský, poté co se do Snopoušov (čp. 38) přizemil z Oseka.

Kapelu vedl, měl vše na starost. Kapela nikdy neměla stálé složení. S Františkem Dolanským hrával pan Čiviš z Předenic (na harmoniku), Karel Dědič z Přestic (na saxofon), pan Špelina z Plzně (na pozoun), pan Pechan ze Strážovic (na trubku) a pan Hejl (na bicí). Hráli v širokém okolí

na bálech, posledních lečích, svatbách, oslavách MDŽ atd. Tehdy kapela nejezdila autem jako dnes. Pan Dolanský všude jezdil na motorce. A protože se hrálo hodně přes zimu, jezdil i ve sněhu a za každého počasí. V zimě si na nohy přes kalhoty nasazoval dlouhé návleky. Na hlavě nosil kuklu, protože helmy tehdy ještě neexistovaly.

V roce 1953 měl František Dolanský pracovní úraz. Dlouho se z něho dostával, strávil asi rok v nemocnici. Čtyři roky nechodil do práce. Nikdo se nechtěl vedení kapely ujmout, tak se kapela rozpadla. Zhruba někdy kolem roku 1960 dal František Dolanský dohromady další hudebníky a začali zase hrát. Už to nebyli ti stejní, co předtím a zase nebyl stálý „ansámbl“. Tehdy už bylo vše jiné, když někde hráli, pan Dolanský už jezdil autem. František Dolanský hrál až do své smrti, zemřel v roce 1995.

Rybí rallye

Druhou snopoušovskou partu muzikantů dal dohromady Bohuslav Kučera (čp. 25). Říkali si „Dolanos-Indianos“ a hrálo zde několik mužů: František Dolanský, Milan a Bohuslav Kučerovi, Miroslav Volf, Václav Topinka, Václav Mazanec, Šimon Bárta a další. Tato parta hrála pro radost při různých příležitostech - zpravidla o pouti, na svatbách, v hospodě, na poslední leči. Jejich specialitou bývalo zahajování rybářské sezóny, tzv. rybí rallye v Údolí luny (hrávali ve večerních hodinách při lampionech).

František Dolanský a Milan Kučera

Děkuji pamětníkům za informace a obrazový materiál.

Eva Horová

Snopoušovy

Snopoušovy, Snopoušovy
uprostřed zlatých polí
cesta máky lemovaná
každého rozveselí.

Projdeme vsí nahoru
od hájovny dolů
úsměv v tváři radostný
vracíme se domů.

Historie odtud dýchá,
z každého místa, stavení,
pro vodu chodili si
kde studánky pramení.

Nad loukami u řeky
na nebi slunce kraluje
večer na chladných březích
stíny dlouhé maluje.

Žilo se a žije dobře
po roky, celá staletí
vzpomínky na dětství, mládí
po proudu času zaletí.

Vítejte rodáci
ze všech koutů světa
přeji to nejlepší
a ať víska vzkvétá!

Eva Horová

Svatby

Připomeňme si páry, které žijí ve Snopoušovech, jeden z manželů je rodák a oslavily nebo oslaví mnoho let společného soužití.

Libuše a Šimon Bártovi

Manželé Bártovi oslavili zlatou svatbu v roce 2011. Libuše, rozená Turečková, rodačka ze Snopoušov čp. 26, se v roce 1958 seznámila se Šimonem Bártou z Chlumčan. Potkali se na taneční zábavě v Dolní Lukavici. 11. března 1961 se na tehdejší místní národní výbor v Dolní Lukavici vzali. Spolu mají dva syny: Jaroslava (*1961) a Šimona (*1972).

Jaroslava a Miroslav Kráčmerovi

Jaroslava, rozená Pachová, ze Snopoušov čp. 7 se s Miroslavem Kráčmerou seznámila v Praze, kde také 21. prosince 1962 měli svatbu a o rok později se jim narodila dcera Michaela (*1963). V letošním roce oslaví 56 let společného života.

Jindra a Josef Kaslovi

Manželé Kaslovi oslavili zlatou svatbu v roce 2016. Jindra, rozená Macháčková z Citova u Mělníka, se seznámila s Josefem Kaslem, rodákem ze Snopoušov čp. 3, v roce 1965 v Nejdku (okres Karlovy Vary). 19. února 1966 si řekli své „ano“ na přeštické radnici. V témže roce se jim narodil syn Luboš a o šest let později dcera Jindřiška.

Anna a Jaroslav Turečkovi

Turečkovi v letošním roce oslaví zlatou svatbu. Anna, rozená Beranová ze Lhoty u Plzně, se seznámila s Jaroslavem Turečkem, snopoušovským rodákem, v Plzni. O rok později, 8. listopadu 1968, si na plzeňské radnici řekli své „ano“. Spolu mají dceru Petru (*1972).

Bohunka a Miloslav Faitovi

Bohunka, rozená Mužíková, z Plzně se s Miloslavem Faitem, snopoušovským rodákem, seznámila v roce 1969 ve Snopoušovech, když sem s rodiči jezdila na chalupu. V roce 1973 se v Plzni vzali. V témže roce se jim narodila dcera Jitka a o dva roky později syn Roman. Manželé žijí ve Snopoušovech čp. 45.

Všem uvedeným párům gratulujeme a přejeme hodně zdraví a pohody do dalších let!

Obec Dolní Lukavice

Řešení fotohádanky:

- č. 1 Jana Lorencová (roz. Pokorná) čp. 32,
- č. 2 Blanka Kašparová (roz. Kastnerová) čp. 35 (†2012),
- č. 3 Josef a Vlasta Kaslovi čp. 3,
- č. 4 Danuše (†2010), Vladimír (†2015) a Marta (†2017) Kohoutovi čp. 40,
- č. 5 Marie a Václav (†1999) Princlovi z čp. 28,
- č. 6 Babička Marie Přibáňová a malá Marie Maňourová (roz. Přibáňová) čp. 39,
- č. 7 Jaroslav Pluhař čp. 24,
- č. 8 Marta Bauerová (roz. Michalová) z čp. 20.

1

1

4

6

8

2

3

5

7

1. Postaven nový most v roce 2012
2. Povodeň červen 2013
3. Lampiónový průvod 2011
4. Opravená komunikace do Krasavce v r. 2012
5. Požár statku v roce 2012
6. Opravený křížek za vsí v r. 2012
7. Výměna oken a dveří v KD v roce 2014
8. Odvedení dešťových vod v poli pod Hajschem v roce 2014

MATEŘSKÁ ŠKOLA REKONSTRUKCE

zateplení, výměna oken, dveří, střešní krytiny, nová fasáda, herní prvky (2014)

ZÁKLADNÍ ŠKOLA REKONSTRUKCE V ROCE 2009

generální oprava budovy ZŠ a střech, dotace 4 000 000 Kč

DOTAČNÍ AKCE REALIZOVANÉ V MATEŘSKÉ ŠKOLE DOLNÍ LUKAVICE

Rozšíření sociálního zařízení
celkové výdaje 767.416 Kč
dotace z SZIF 528.579 Kč
z programu Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby
rok 2010

Výměna rozvodů vody a 1. etapa rekonstrukce kuchyně
celkové výdaje 803.409 Kč
dotace 600.000 Kč
z programu Podpora obnovy rozvoje venkova
rok 2011

Zateplení budovy
celkové výdaje 4.397.248 Kč
dotace 2.777.608 Kč
z OPŽP. Vypočtená energetická úspora za 5 let: 1.205.000 Kč
rok 2013

VYBUDOVÁNÍ VÍCEÚČELOVÉHO HŘIŠTĚ V AREÁLU ZŠ, KTERÉ SLOUŽÍ ŠKOLE A VEŘEJNOSTI

dokončené úpravy školní zahrady, zakoupené herní prvky, nový altán, chodník, vrata

Dolní Lukavice zachránila kulturní dědictví

Díky kompletní občanské vybavenosti, kterou obec nabízí (byl zde vybudován rozvod plynu, vody, kanalizace, rekonstruována byla ZŠ a MŠ, jsou zde dětská hřiště, vznikly zde nové obytné zóny) vzrostl v posledních letech počet obyvatel téměř na tisíc.

Představitelé obce nezapomínají ani na památky drobné lidové architektury (kapličky, boží muka, sochy svatých, křížky i pomníky) a rozhodli se je zařadit mezi prvky kulturního dědictví venkova, které si zaslouží patřičnou pozornost. Zároveň si kladou za cíl obnovit původní účel těchto staveb jako míst setkávání, rozjímaní či odpočinku. Nejprve byl zmapován výskyt památek v dolnolukavickém regionu a byl vytvořen odvážný projekt na rekonstrukci celkem deseti z nich (např. sochy patronů obce Sv. Petra a sv. Pavla), včetně parkových úprav jejich okolí, umístění laviček a někde i osvětlení. Samotná realizace projektu tohoto rozsahu byla velice náročná, každá památka byla jiná, čtyři dokonce památkově chráněné. Celou akci Dolnolukavičtí pečlivě zdokumentovali a prezentovali na internetových stránkách obce. Slavnostním ukončením tohoto projektu bylo uspořádání Procházky za Lukavickými světci. Obec vlastním nákladem vydala pod tímto názvem i barevnou publikaci. Hodně prací bylo prováděno svépomocí místními šikovnými lidmi.

V okolí obce byly obnoveny také tři velké dřevěné kříže. Obyvatelé Dolní Lukavice obnovu drobných památek velmi vítají a shodují se, že prospěla ke zvelebení vesnice a jejího okolí. To nabízí návštěvníkům procházky podél řeky, mohou zde vidět hned několik památných stromů nebo objevovat krásy přírodní rezervace Zlín.

*Napsali o nás: DENÍK
- příloha Cesty městy
27. června 2018*

